

navnið í Vágum, ber flagveltan eisini nøvnini vágavelta og onkustaðni eisini hestvelta, eitt nú í Nólsoy, tí nólsoyingar hildu, at hon var komin úr Hesti, men so er ikki. Flagveltan, reimaveltan ella vágaveltan hevur sín uppruna í Vágum. Fyrsti maður sum velti reimaveltu, var Hans Jacob Hansen, Hans Jakku við Eiristoft í Miðvági. Um 1980 vóru tað enn fleiri fólk, sum mintust ta fyrstu veltuna av hesum slag hjá Hans Jakku, onkur teirra skuldi hava hoyrt hann siga:

»Eg havi hoyrt, at epli vaksa so væl gras móti grasi«. Og so royndi hann tað og uppfann reimaveltuna. Hans Jakku brúkti fiskaryggir, fiskagarnar og land sum tøð. Ein kona úr Miðvági minnst væl um heystið »hvussu tað rivnaði fyri fløgunum, so nógv epli vóru undir. Reimaveltan var so nosslig, eplini lógu sum eitt reiður«.

Ein uppfinning fer um landið

Fólk í Miðvági tóku skjótt undir við at velta epli á henda hátt. Tað komu eisini menn úr øðrum bygdum til Miðvágs at kunna seg við hetta nýggja veltingarlagið, og tað var tí heilt skjótt, at hesin nýggi veltingarháttur breiddi seg um allar Føroyar. Tað sæst eisini á hagtølunum frá hesi tíð, at fólk fóru at velta nógv meira epli enn fyrr. Tað kom eisini var við í teimum ringu tíðunum í tríatiárunum.

Fyrimunurin við reimaveltini var tann, at tað bar eisini til at velta epli, har sum moldin er grunn. Tað er skjótt at loysa, skjótt at seta niður og skjótt at taka upp. Og um lagt verður væl aftur, so er bøurin góðir aftur eftir tveimum árum. At onkur spoyskliga hevur skýrt hesa veltuna við navninum letivelta er prógv um, at hon hevur verið lættari at hava við at gera enn ryggjaveltan.

Tey fyrstu árin var loyst við vanligum handamboðum so sum haka og forskera, men seinni eru serligar

SAVNSMYND

plógvir uppfunnar, sum loysa fløginu í eini handavend, so tað er bert at kvetta tey við haka ella spaka. Eg minnst at Karmal á Presttrøðni var ein tann fyrsti sum kom við hesi plógv til Sørvágs. Hann loysti fyri fólk.

»tú skalt eta tey epli, tú sjálv hevur velt«

Flagveltan er ein sera nosslig velta. Eplini vera sett á rað á lítlaflag, og kunsttøð verða koyrd við skeið í passandi nøgd millum eplini, og so verður stóraflag langt oman á,

so eplini liggja gras móti grasi.

Tær flagveltarnar sum vit síggja í hesi tíð av árinum og fram til heystið kemur er ein serligur formur fyri land art ella repetitióansestetikki, sum prýðir bøin um summarið. Fyrst moldlitt og síðani grønt og blomstrandi, til slokkarnir fella av um heystið og eplini verða tikin upp. Og vit kunnu syngja saman við Kára P, at »tú skalt eta tey epli, tú sjálv hevur velt.«

Tá nú menn loysa og velta av makt, haldi eg at tað ikki er heilt av leið, at vit í huganum leita aftur til Hans Jakku við

Eirikstoft og minnst hann sum ein av teimum nýskapandi føroyingunum, sum gjørdi tað lættari at velta epli.

Hann uppfann reimaveltuna sum eina nýskapen sum enn hevur sín týðandi tátt í føroyskum undirstøðubúskapi. Hvønn týdning hesin veltingarformur hevur fyri veltingarmentanina í heiminum í sínum heild, dugi eg ikki at siga, men man ikki onkur hava tikið eftir. Tað er kortini ikki eftirkannað, men er tað marknaðarført av umboðunum fyri okkara public diplomacy?